

**UKŁAD MIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ A LUDOWĄ REPUBLIKĄ BULGARII O PRZYJAŹNI,
WSPÓLPRACY I WZAJEMNEJ POMOCY**

podpisany w Sofii dnia 6 kwietnia 1967 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 6 kwietnia 1967 r. podpisany został w Sofii Układ między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Bułgarii o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy, o następującym brzmieniu dosłownym:

**UKŁAD MIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ
A LUDOWĄ REPUBLIKĄ BULGARII O PRZYJAŹNI,
WSPÓLPRACY I WZAJEMNEJ POMOCY**

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Ludowa Republika Bułgarii

kierując się niezmiennym dążeniem do rozwijania i umacniania tradycyjnych stosunków przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy między obu państwami w oparciu o zasady socjalistycznego internacjonalizmu,

stwierdzając, że współpraca między obu państwami stale się rozwija, co wyraża się w zacieśnianiu ich stosunków politycznych, gospodarczych i kulturalnych,

głęboko przeświadczone, że dalszy rozwój tych stosunków odpowiada żywotnym interesom narodów obu państw i służy sprawie umacniania całej wspólnoty socjalistycznej,

**ДОГОВОР МЕЖДУ ПОЛСКАТА НАРОДНА РЕПУБЛИКА
И НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ДРУЖБА,
СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМНА ПОМОЩ**

Полската Народна Република и Народна Република България

ръководейки се от непрестанния стремеж за развитие и укрепване традиционните отношения на дружба, сътрудничество и взаимна помощ между двете държави, основани на принципите на социалистическия интернационализъм,

констатирайки, че сътрудничеството между двете държави, което се изразява в укрепване на техните политически, икономически и културни връзки постоянно се развива,

дълбоко убедени, че по-нататъшния развой на тези връзки отговаря на жизнените интереси на народите на двете държави и служи на делото за укрепване на цялата социалистическа общност,

stwierdzając, że współpraca gospodarcza między oba państwami przyczynia się do ich rozwoju oraz do dalszego pogłębienia międzynarodowego socjalistycznego podziału pracy w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,

pomnie doświadczeń drugiej wojny światowej, wywołanej przez nazistowskie Niemcy,

stwierdzając, że podczas gdy Niemiecka Republika Demokratyczna zrealizowała zasady Układu poczdamskiego, prowadzi konsekwentną politykę pokojową i stanowi istotny czynnik bezpieczeństwa w Europie, zachodniemieckie siły militarystyczne i odwetu zagrażają pokojowi,

dążąc do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa w Europie w oparciu o zobowiązania wynikające z Układu warszawskiego o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej z dnia 14 maja 1955 roku,

wyrażając wolę konsekwentnego prowadzenia polityki pokojowego współistnienia państw o odmiennych ustrojach społecznych oraz kontynuowania wysiłków w celu umocnienia pokoju i bezpieczeństwa w Europie i na świecie,

kierując się celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych,

stwierdzając, że Układ o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy zawarty między Rzeczpospolitą Polską a Ludową Republiką Bułgarii w dniu 29 maja 1948 roku odegrał doniosłą rolę w rozwoju przyjaznych stosunków między oba państwami,

uwzględniając osiągnięcia współpracy polsko-bułgarskiej w minionych latach oraz zmiany, jakie nastąpiły w Europie i na świecie,

postanowiły zawrzeć niniejszy Układ i uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Wysokie Umawiające się Strony będą zgodnie z założeniami socjalistycznego internacjonalizmu nadal umacniać trwałą i niezłomną przyjaźń między narodami obu państw, rozwijać wszechstronną współpracę i wzajemnie udzielać sobie pomocy w oparciu o zasady równouprawnienia, wzajemnego poszanowania suwerenności i nieingerowania w wewnętrzne sprawy drugiej strony.

Artykuł 2

Wysokie Umawiające się Strony będą na podstawie przyjaznej współpracy i wzajemnych korzyści rozwijać i umacniać stosunki gospodarcze i naukowo-techniczne oraz zgodnie z zasadami międzynarodowego socjalistycznego podziału pracy realizować koordynację narodowych planów gospodarczych, rozszerzać specjalizację i kooperację produkcji, jak również przyczyniać się do dalszego rozwoju współpracy w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

Artykuł 3

Wysokie Umawiające się Strony będą rozwijać i umacniać stosunki w dziedzinie nauki, kultury, sztuki, oświaty, zdrowia, prasy, radia, telewizji, filmu, wychowania fizycznego, turystyki i w innych dziedzinach, jak również będą popierać wszechstronną współpracę między organizacjami społecznymi, mającą na celu lepsze wzajemne poznanie i dalsze zbliżenie między oba narodami.

констатирайки, че икономическото сътрудничество между двете държави способствува за тяхното развитие, а така също и за по-нататъшното задълбочаване на международното социалистическо разделение на труда в рамките на Съвета за Икономическа Взаимопомощ,

помнейки опита от Втората световна война, предизвикана от нацистка Германия,

констатирайки, че докато Германската Демократична Република осъществи принципите на Потсдамското споразумение, провежда последователна мирна политика и представлява важен фактор за безопасността в Европа, западногерманските милитаристични и реваншистки сили заплашват мира,

стремейки се да осигурят мира и безопасността в Европа на основата на задълженията, произтичащи от Варшавския Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ от 14 май 1955 година,

изразявайки волята си за последователно провеждане политиката на мирно съвместно съществуване на държавите с различен обществен строй и за продължаване на усилията за укрепване на мира и безопасността в Европа и в света,

ръководейки се от целите и принципите на Устава на Организацията на Обединените Нации,

констатирайки, че Договора за дружба, сътрудничество и взаимна помощ, сключен между Полската Република и Народна Република България на 29 май 1948 година е изиграл благоприятна роля в развитието на приятелските отношения между двете държави,

съобразявайки се с постиженията на полско-българското сътрудничество през изтеклите години и промените, които настъпиха в Европа и света,

решиха да сключат настоящия Договор и се съгласиха за следното:

Член 1

Всескодоговорящите се Страни, съобразно принципите на социалистическия интернационализъм, и напред ще укрепват трайната и нерушимата дружба между народите на двете държави, ще развият всестраниното сътрудничество и ще си оказват помощ на основата на равноправието, взаимното зачитане на суверенитета и ненамесата във вътрешните работи на другата Страна.

Член 2

Всескодоговорящите се Страни на основата на приятелското сътрудничество и взаимната изгода ще развият и укрепват икономическите и научно-техническите връзки и съгласно принципите на международното социалистическо разделение на труда, ще осъществяват координация на народностопанските планове, ще разширяват специализацията и кооперирането на производството и ще съдействуват за по-нататъшното развитие на сътрудничеството в рамките на Съвета за Икономическа Взаимопомощ.

Член 3

Всескодоговорящите се Страни ще развият и укрепват връзките си в областта на науката, културата, изкуството, просветата, здравеопазването, печата, радиото, телевизията, филма, физическото възпитание, туризма и в други области, а така също ще подкрепят всестраниното сътрудничество между обществените организации, имащо за цел по-доброто взаимно опознаване и понататъшното сближаване между двата народа.

Artykuł 4

Wysokie Umawiające się Strony będą nadal podejmować kroki dla umocnienia siły i zwartości światowej wspólnoty socjalistycznej i konsekwentnie prowadzić politykę pokojowego współistnienia państw o odmiennych ustrojach społecznych.

Zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych będą one kontynuować wysiłki dla zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa, zmniejszenia napięcia międzynarodowego, zaprzestania wyścigu zbrojeń, osiągnięcia powszechnego i całkowitego rozbrojenia, jak również ostatecznej likwidacji kolonializmu i neokolonializmu we wszelkiej postaci.

Artykuł 5

Wysokie Umawiające się Strony będą wspólnie dążyć do zapewnienia pokoju w Europie oraz do utworzenia skutecznego systemu bezpieczeństwa europejskiego.

Artykuł 6

Wysokie Umawiające się Strony będą zgodnie z Układem warszawskim o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej z dnia 14 maja 1955 roku zabezpieczać nienaruszalność granic obu państw, jak również stosować wszelkie niezbędne środki w celu zapobieżenia agresji ze strony sił imperializmu i odwetu.

Artykuł 7

W przypadku napaści zbrojnej na jedną z Wysokich Umawiających się Stron przez jakiekolwiek państwo lub grupę państw druga Wysoka Umawiająca się Strona zgodnie z Układem warszawskim o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej z dnia 14 maja 1955 roku i stosownie do artykułu 51 Karty Narodów Zjednoczonych niezwłocznie udzieli jej wszelkiej pomocy, w tym również wojskowej, oraz poparcia wszelkimi środkami, którymi będzie rozporządzać.

O środkach zastosowanych zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu Wysokie Umawiające się Strony zawiadomią niezwłocznie Radę Bezpieczeństwa i będą działać stosownie do odpowiednich postanowień Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 8

Wysokie Umawiające się Strony będą konsultować się we wszystkich ważniejszych zagadnieniach międzynarodowych dotyczących ich interesów.

Artykuł 9

Układ niniejszy zawarty jest na okres dwudziestu lat i ulega przedłużaniu, każdorazowo na okres pięcioletni, jeżeli żadna z Wysokich Umawiających się Stron nie wypowie go na dwanaście miesięcy przed upływem danego okresu.

Układ niniejszy podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie w jak najbliższym terminie.

Член 4

Висококодоговорящите се Страни и в бъдеще ще вземат мерки за укрепване на силата и сплотеността на световната социалистическа общност, последователно ще провеждат политиката на мирно съвместно съществуване между държавите с различен обществен строй.

Съобразно целите и принципите на Устава на Организацията на Обединените Нации, ще продължат усилията за осигуряване на мира и безопасността, за намаляване на международното напрежение, за спиране на надпреварата във въоръженията и за постигане на всеобщо и пълно разоръжаване, за окончателно ликвидиране на колониализма и неоколониализма в каквато и да било форма.

Член 5

Висококодоговорящите се Страни ще се стремят съвместно към осигуряване на мира в Европа и към създаване на ефективна система на европейска безопасност.

Член 6

Висококодоговорящите се Страни, съгласно Варшавския Договор за Дружба, сътрудничество и взаимна помощ от 14 май 1955 година, ще осигурят неприкосновеността на границите на двете държави, както и ще предприемат всички необходими мерки за предотвратяване на агресия от силите на империализма и реваншизма.

Член 7

В случай на въоръжено нападение срещу едната от Висококодоговорящите се Страни, от която и да било държава или група държави, другата Висококодоговоряща се Страна, съгласно Варшавския Договор за дружба, сътрудничество и взаимна помощ от 14 май 1955 година и в съответствие с член 51 от Устава на Организацията на Обединените Нации, незабавно ще ѝ окаже всякаква помощ, в това число и военна и подкрепа с всички средства, които се намират на нейно разположение.

За мерките, взети въз основа на настоящия член, Висококодоговорящите се Страни ще уведомят незабавно Съвета за Сигурност и ще действуват съгласно съответните клаузи на Устава на Организацията на Обединените Нации.

Член 8

Висококодоговорящите се Страни ще се консултират по всички по-важни международни въпроси, засягащи техните интереси.

Член 9

Настоящият Договор е сключен за срок от двадесет години и ще се продължава всеки път за следващи пет години, ако нито една от Висококодоговорящите се Страни не го денонсира дванадесет месеца преди изтичане на съответния срок.

Настоящият Договор подлежи на ратификация и ще влезе в сила в деня на размяната на ратификационните документи, която ще стане във Варшава в най-близък срок.

Sporządzono w Sofii, dnia 6 kwietnia 1967 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i bułgarskim, przy czym obydwie teksty posiadają jednakową moc.

Съставен в София на 6 април 1967 година, в два екземпляра, всеки на полски и български език, при което и двата текста имат еднаква сила.

W imieniu
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej

W imieniu
Ludowej Republiki
Bulgarii

От името на
Полската Народна
Република

От името на
Народна Република
България

W. Gomułka
J. Cyrankiewicz

Т. Живков

W. Gomułka
J. Cyrankiewicz

Т. Живков

Po zaznajomieniu się z powyższym Układem Rada Państwa uznała go i uznaje za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że jest on przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 23 maja 1967 roku.

Przewodniczący Rady Państwa
E. Ochab

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych:
w z. J. Winiewicz.